

ILVO

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek

RIETZWENKGRAS

+

RODE KLAV

Webinar GrasKracht

KLIMGRAS

Rietzwenkgras op het rundveebedrijf

Graslandgebruik in een wijzigend klimaat:
een overzicht van 4 jaar onderzoek naar
de inpasbaarheid van droogtetolerante
grassoorten voor rundvee

Maarten Cromheeke

PARTNERS

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

ILVO

Met dank aan

 BARENBRUG

Auteursrechtelijke bescherming

Deze presentatie is het resultaat van een intensieve gegevensverzameling rond het inpassen van klimaat adaptieve strategieën op Vlaamse melkveebedrijven.

De presentatie is eigendom van de auteur en mag onder geen enkele voorwaarde, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteur, gekopieerd of openbaar gemaakt worden, onder welke vorm ook.

De auteur
Maarten Cromheeke
April 2025

Webinar GrasKracht 02/04/2025

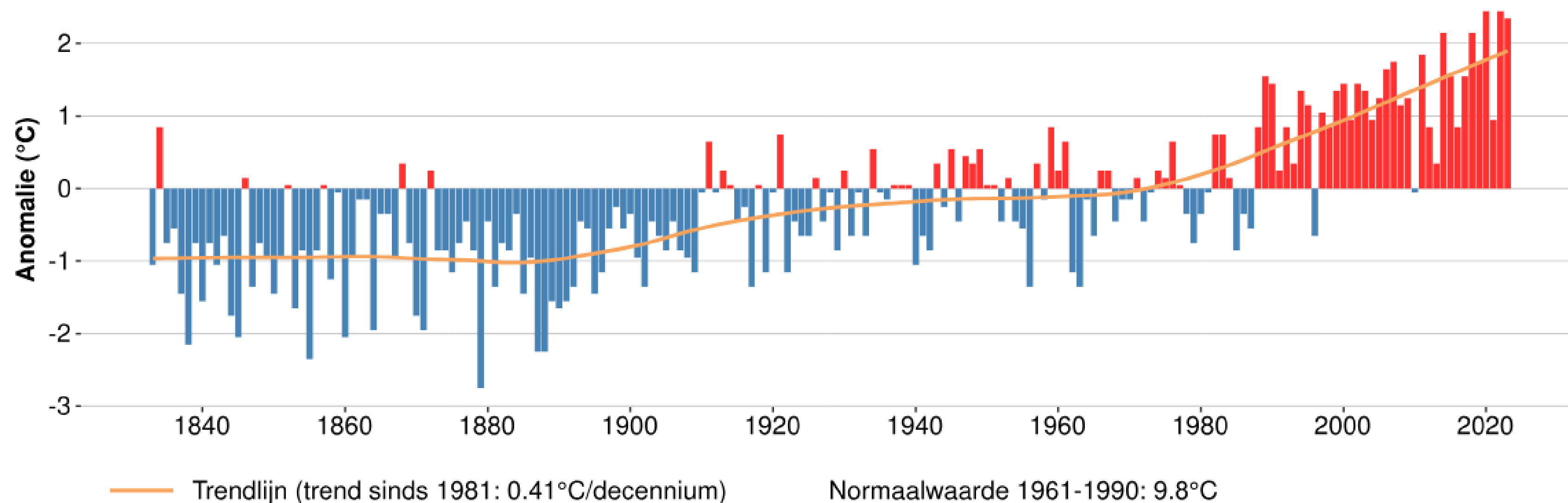
WAAROM?

Instituut voor Landbouw-
Visserij- en Voedingsonderzoek

Jaarlijkse gemiddelde temperatuur te Brussel - Ukkel van 1833 tot 2023

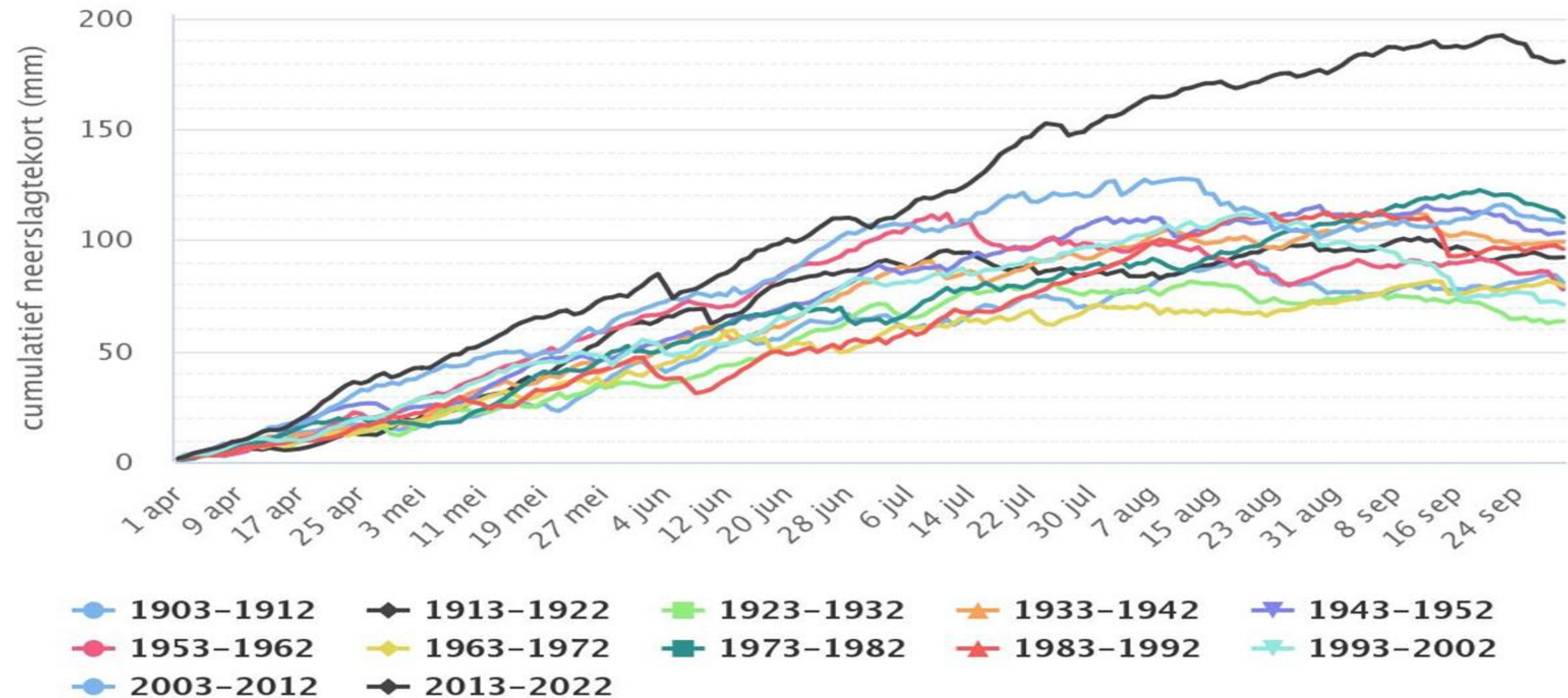
Afwijking van de jaarlijkse gemiddelde waarden vergeleken met de referentie periode 1961-1990

WAAROM?

Instituut voor Landbouw-
wetenschappen

opbouw cumulatief neerslagtekort

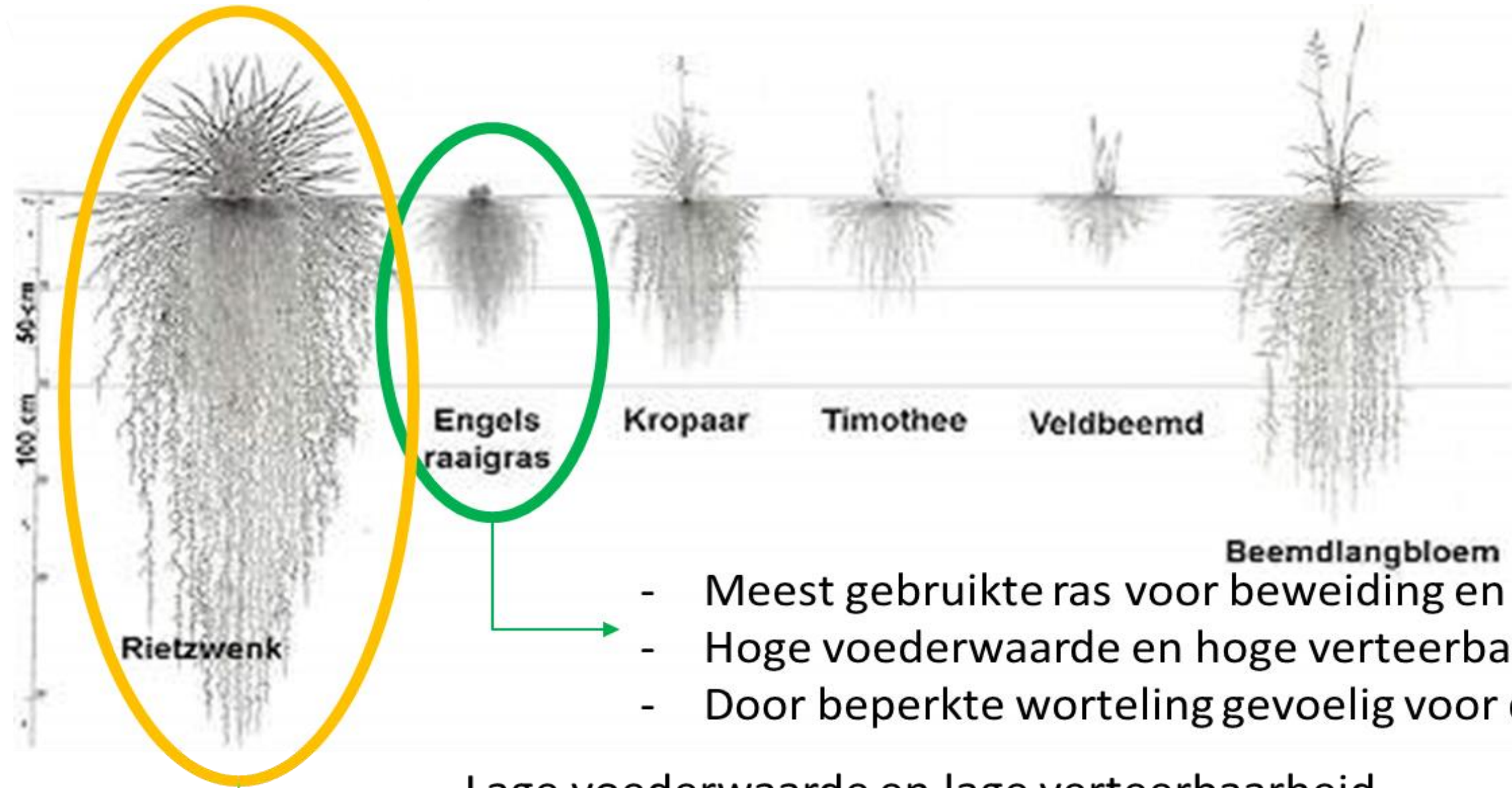

WAAROM?

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek

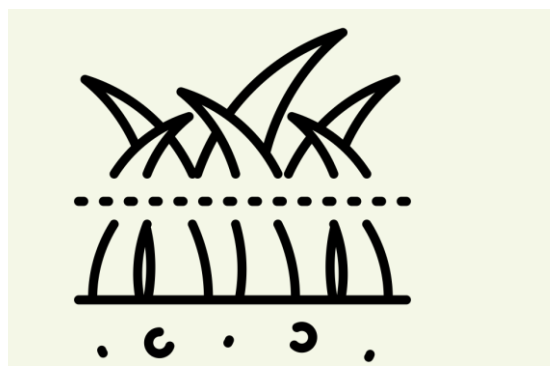

Alternatieven?

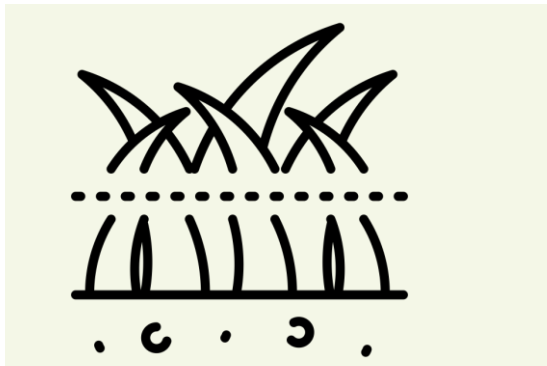
Bron: Kutschera & Lichtenegger, 1982

- Meest gebruikte ras voor beweiding en maaien
 - Hoge voederwaarde en hoge verteerbaarheid
 - Door beperkte worteling gevoelig voor droogte
-
- Lage voederwaarde en lage verteerbaarheid
 - Hoge opbrengst (DS en RE) bij zelfde bemesting (Cougnon et al. 2013)
 - Droogtetolerant
 - MAAR geen/weinig kennis over vervoederen na inkuilen

Opbrengst

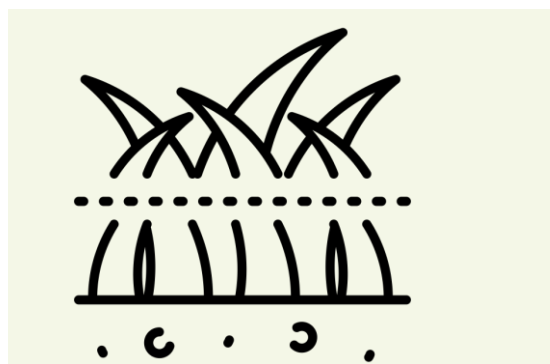

Opbrengst

Object	Cultivar	Soort	Ploëdie	Doorschiet
1	Melspring	Engels raaigras	2x	23/mei
2	ILVO166167	Engels raaigras	2x	28/mei
3	ILVO206633	Engels raaigras	2x	29/mei
4	6420	Engels raaigras	4x	15/mei
5	Melforce	Engels raaigras	4x	26/mei
6	ILVO216803	Engels raaigras	4x	28/mei
7	PC1225R1	Rietzwenkgras	6x	17/mei
8	Paolo	Rietzwenkgras	6x	14/mei
9	PC14.05R1	Rietzwenkgras	6x	18/mei
10	PC18.7	Rietzwenkgras	6x	18/mei
11	Festilo	Festulolium	4x	13/mei
12	ILVO216848	Festulolium	4x	28/mei

	8m	8m	
1.5m	boord	boord	
	1	7	
	2	8	
	3	9	
	4	10	
	5	11	
	6	12	
	5	12	
	8	9	
	4	11	
	7	6	
	1	2	
	10	3	
	6	8	
	9	5	
	3	10	
	11	4	
	2	7	
	12	1	
	boord	boord	

Opbrengst

Lp4 Melforce vs Fa Paolo
22/07/2022

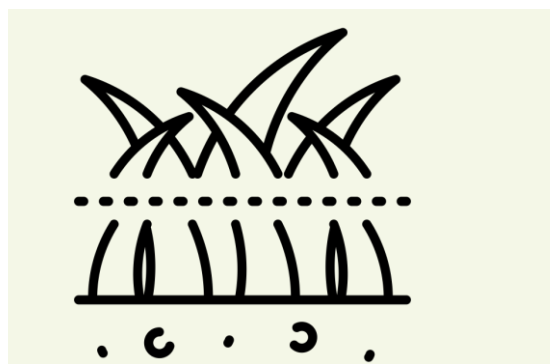

Opbrengst

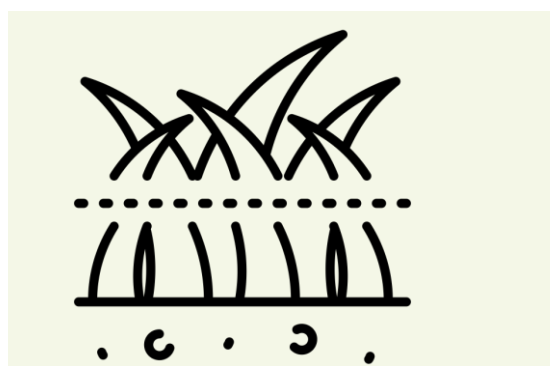

Fa (PC1807) vs. Festilolium
22/07/2022

Opbrengst

Opbrengst

- Trage vestiging rietzwenkgras
- 2022 droog jaar
- 2023 voorjaar droog, najaar nat
- Festulolium goed in eerste productiejaar

Object	Soort	Cultivar	2021	2022	2023	Totaal	GEM3j
			Kg DS	Kg DS	Kg DS	Kg DS	Ton DS
1	Lp2	Melspring	20030	8044	14841	42915	14,3
2	Lp2	6969	19591	7699	15574	42864	14,3
3	Lp2	7078	20304	7698	15873	43875	14,6
4	Lp4	6420	19287	7883	14083	41253	13,8
5	Lp4	Melforce	20520	7995	15267	43782	14,6
6	Lp4	7217	21722	8288	15457	45467	15,2
7	Fa	PC1225R1	18275	11299	19441	49015	16,3
8	Fa	Paolo	17852	12264	19652	49768	16,6
9	Fa	PC14.05R1	18425	11467	19341	49233	16,4
10	Fa	PC18.7	18424	11724	19164	49312	16,4
11	Fl	Festilo	22455	9062	16866	48383	16,1
12	Fl	7205	20551	7536	14932	43019	14,3

Vers gras

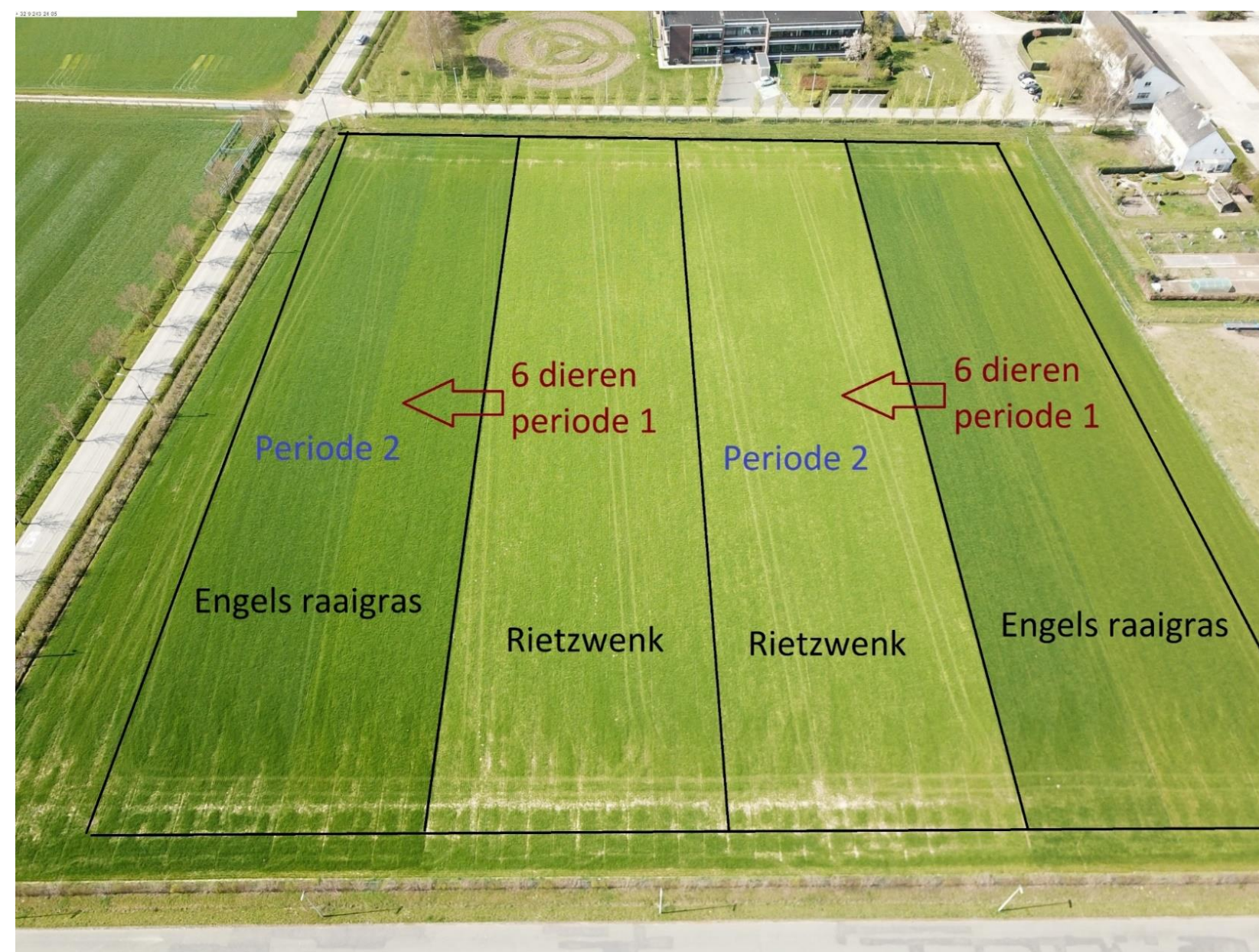
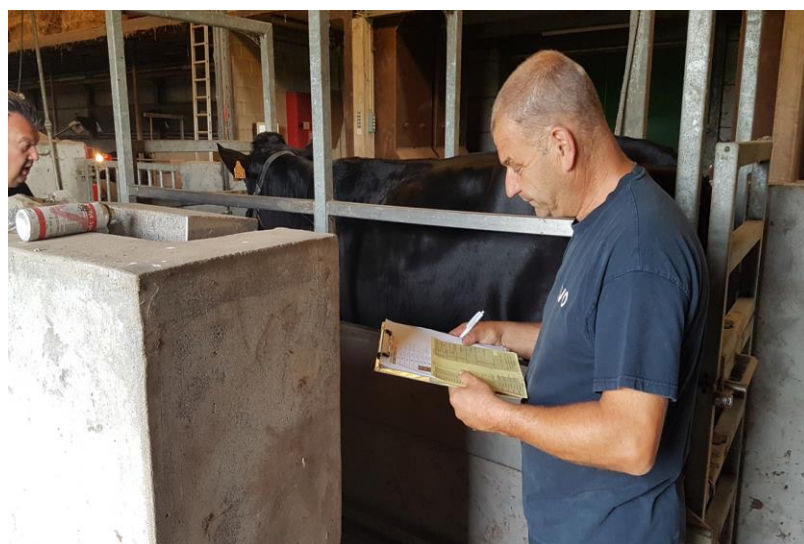
Opname vers gras: **Engels raaigras** versus **rietzwenkgras**

→ geen vrije keuze geven

Graasproeven met jongvee

4 proeven in totaal

2021, 2022 en 2023

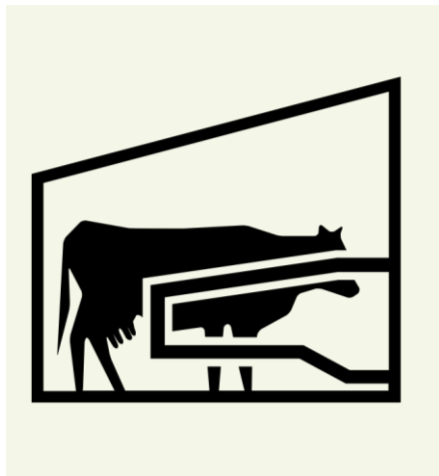
Vers gras

Resultaten jongveeproeven: Graasproeven

Dagelijkse groei (kg/dier/dag)	Proef 1	Proef 2	Proef 3	Proef 4
Rietzwenkgras	0,94 ^a	1,00 ^a	0,57 ^a	1,55 ^a
Engels raaigras	0,63 ^b	0,66 ^b	0,46 ^a	1,23 ^a

→ Als we de 4 proeven samen als 1 experiment

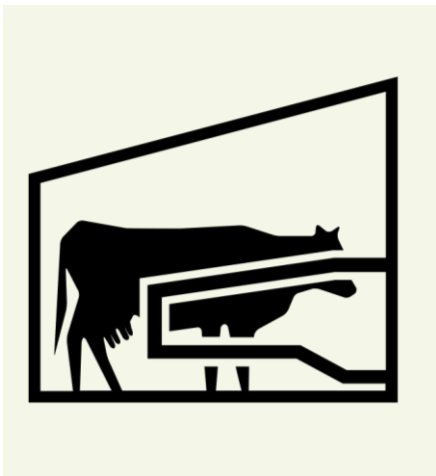
→ **0,7 kg/d/d** voor Engels raaigras en **0,9 kg/d/d** voor rietzwenkgras

Ingekuild gras

- **Opbrengstpotentieel**
rietzwenkgras is voldoende
bewezen
- **Maar:** grote terughoudendheid
voor het gebruik
 - Voederwaarde?
 - Opneembaarheid?

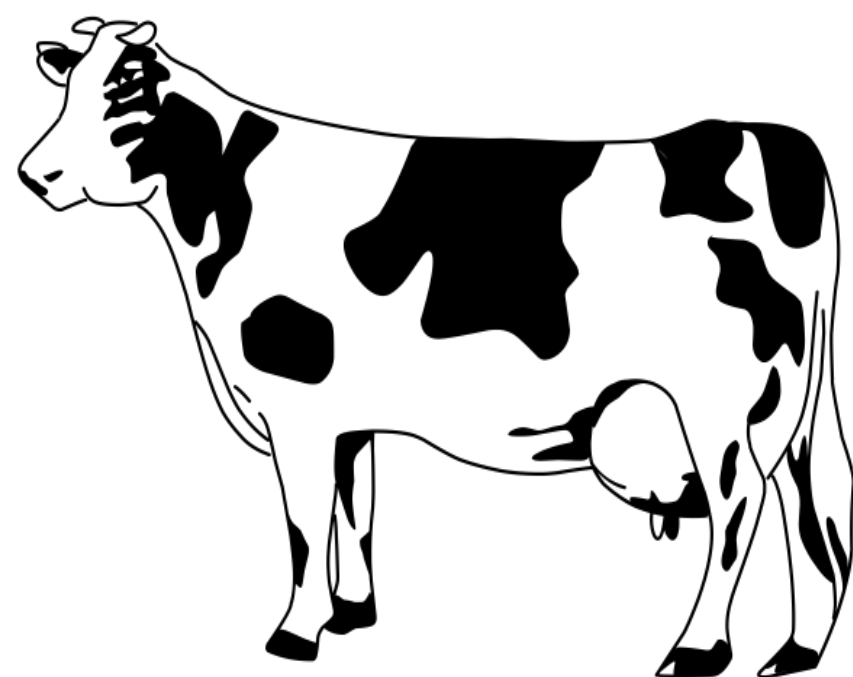

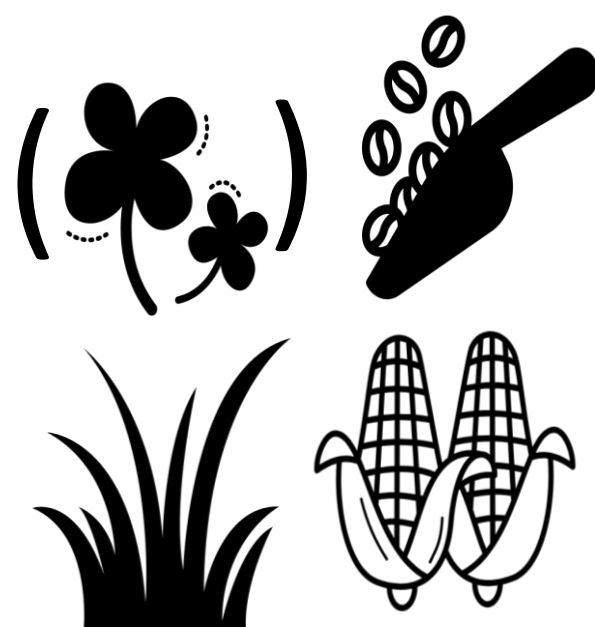
Ingekuild gras

- 2021 – 2023: 4 grote proeven met melkvee
 - 2 proeven met graskuil
 - 2 proeven met gras-klover kuilen

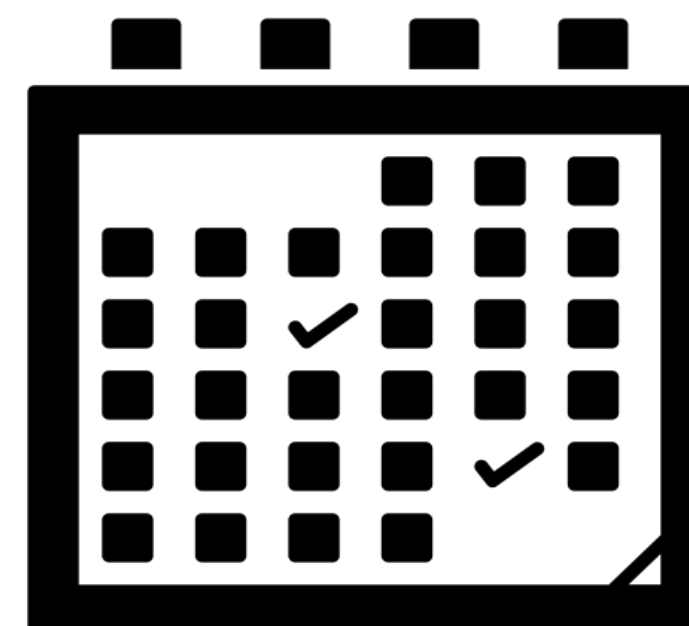
24 tot 30

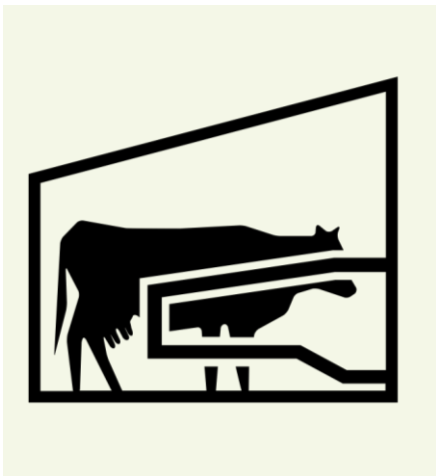
2 of 3

3x4 w of 2x5 w

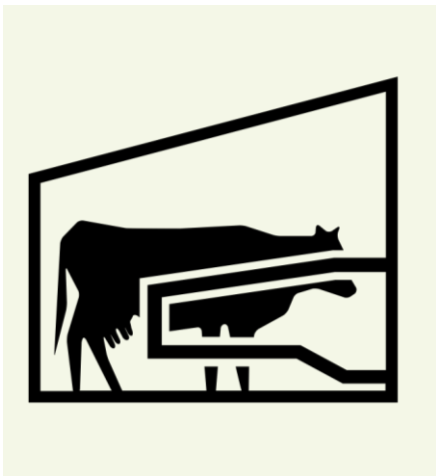

RV: 60% graskuil / 30% maiskuil / 10% persulp
RV/KV = 70-60 / 30-40

Ingekuild gras

- Algemene conclusies
 - Als graskuil voor 100% uit rietzwenkgras bestaat
 - Droge stof uit ruwvoeder daalt met 6-9%
 - Evenredige melkproductie daling
 - 30% - 40% van de graskuil wordt vervangen door klaver
 - Geen daling droge stof opname
 - Geen daling melkproductie
 - Bij zeer hoogproductieve koeien wel nog een lichte daling in droge stof opname en melkproductie

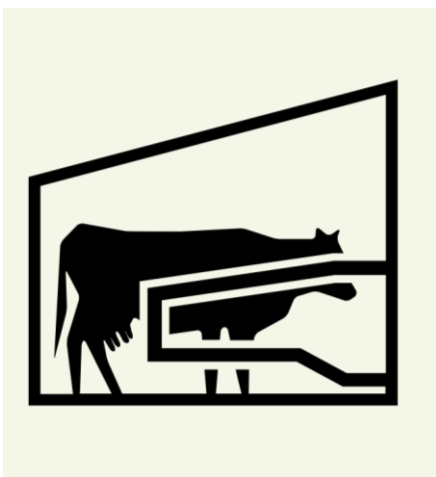
Ingekuild gras

Voederwaarde?

Hangt van heel veel factoren af

Opletten wat je met elkaar vergelijkt

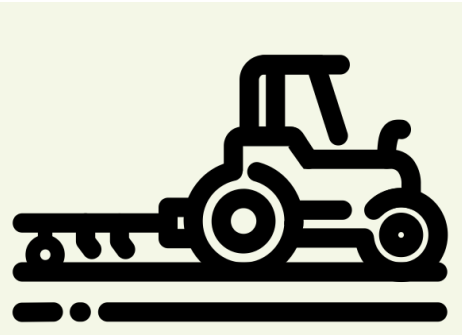
Droogtetolerante grassen/vlinderbloemigen zijn meer dan enkel een cijfer op papier

Ingekuild gras

Voederwaarde?

		g/kg DS												/kg DS	%
		DS	RE	RA	RV	RC	NDF	ADF	ADL	SUI	DVE_91	FOS_91	OEB_91	VEM	VCos
Fa	Gemiddelde	537	155	98	26	269	516	289	25	75	66	528	26	794	69
	Sd	127	6	12	3	21	41	17	4	40	5	27	8	48	3
Lp2	Gemiddelde	433	148	100	33	272	474	291	24	74	71	593	21	923	77
	Sd	108	13	15	5	22	44	29	7	43	7	35	10	66	5

Teeltfiche

RIETZWENKGRAS

Festuca arundinacea Schreb.

EIGENSCHAPPEN

- o Meerjarige grassoort met goede persistentie
- o Gemiddeld 20 tot 30 % hogere opbrengsten, tot 45% in droge jaren, relatief t.o.v. Engels raaigras
- o Verteerbaarheid ligt 10% punten lager in vergelijking met Engels raaigras
- o Bestand tegen zowel droogte als vocht/overstromingen
- o Geschikt voor (intensief) maaien en beweiding (jongvee)
- o Trage beginontwikkeling
- o Diepe worteling

BOTANISCHE KENMERKEN

- o Brede stugge bladeren
- o Zeer kort, groenachtig tongetje, grote oortjes met wimpers
- o Bovenkant blad is sterk geribd, onderkant glanzend
- o Doorschietdatum 30/04 tot 10/05 voor rietzwengras; 10/05 tot 5/06 voor Engels raaigras

ZAAIEN

- o Alle bodemtypes, van nature eerder zwaardere voedselrijke gronden
- o Najaarszaai te verkiezen boven voorjaarszaai
- o Ideaal als mengteelt met rode en witte klaver
- o 35 kg/ha (+ 7 kg/ha rode klaver + 3 kg/ha witte klaver)

OOGST

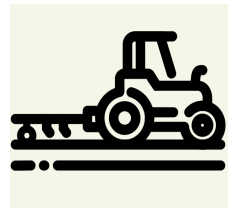
- o Idealiter de eerste snede 1 tot 2 weken voor het Engels raaigras
- o Droogt sneller: als laatste maaien, niet schudden, laatst harken, eerst inkuilen
- o Goed aanrijden
- o Aan te raden in balen te persen als droge stof toch te hoog is

RANTSOEN

- o Vers: begrazing met jongvee/vleesvee
- o Ingekuild: jongvee + vleesvee + melkvee
 - Bij een hoog aandeel kan droge stof opname (-5%) en productie dalen (-8%)

Conclusies?

Teeltfiche → Aandachtspunten zoals zaaitijdstip, oogstmoment, werkvolgorde

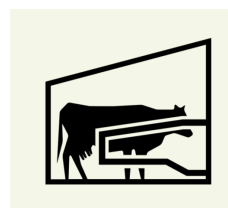
Opbrengst → 20% tot 45% hogere droge stof opbrengst met rietzwenkgras

Potentiëel met vlinderbloemigen → Kansen voor combinatieteelt door hoge opbrengst

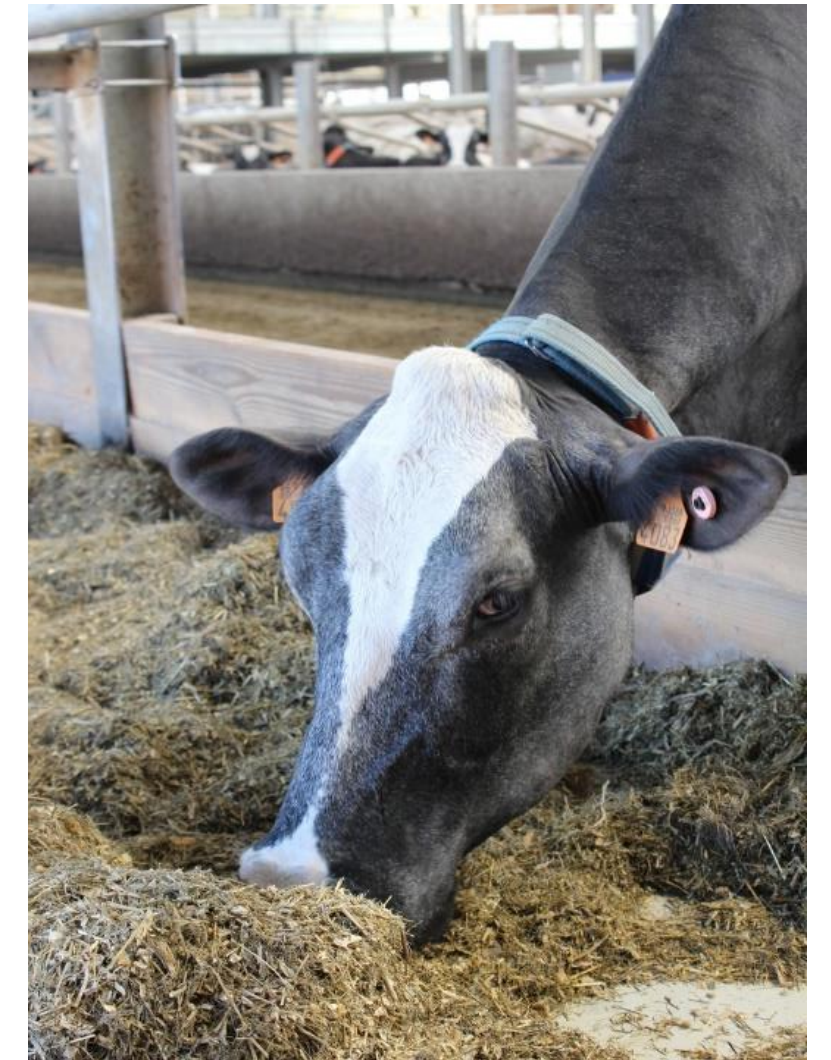
Vers gras → Gelijke tot zelfs beter groei op rietzwenkgras

Ingekuild gras → Beperkt lagere droge stof opname en evenredig lagere melkproductie
→ Combinatie met klaver verhoogt de opname

Discussie

- **Is rietzwenkgras een waardig alternatief voor Engels raaigras?**
 - Bedrijfsafhankelijk
 - Weersafhankelijk
 - Nieuwe variëteiten
 - Verzekering
 - Klimaat robuuster bedrijf
 - Teeltvariatie en teeltrotatie
- **MAAR droogtetolerante grassoorten en vlinderbloemigen worden wel een must op het rundveebedrijf**

ILVO

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek

RIETZWENKGRAS

+

RODE KLAV

Webinar GrasKracht

KLIMGRAS

Graslandgebruik in een wijzigend klimaat:
een overzicht van 4 jaar onderzoek naar de
inpasbaarheid van droogtetolerante
grassoorten voor rundvee

Maarten Cromheeke

Bedankt voor uw
aandacht!
Vragen?